

KOKOUSTIEDOT

Kokousaika: Maanantai 12.12.2022 klo 18.00–19.30

Kokouspaikka: Seurakuntakeskus, Keminmaa

Päätöksentekijät: Varsinaiset jäsenet läsnä/poissa
Paula Aaltonen, varapuheenjohtaja läsnä
Ari Aho poissa
Marjo Appelgrén läsnä
Jarkko Hannunen, puheenjohtaja läsnä
Vesa Inkilä poissa
Vesa Joutsenvaara läsnä
Marja Kaakko läsnä
Jukka-Pekka Kerimaa läsnä
Virpi Kirkinen poissa
Ritva Lampela poissa
Eeva Lääkkö läsnä
Jukka Nikurautio poissa
Marjo Nurmi läsnä
Jukka Rainto läsnä
Risto Rimpisalo läsnä
Maija-Liisa Ruonavaara läsnä,
Jarmo Saariniemi läsnä
Pirkko Saastamoinen läsnä
Jukka Viitala läsnä

Varajäsenet

Muut osallistujat: kirkkoneuvoston pj. Ari Rautakoski läsnä
sihteeri Päivi Tervo läsnä

Allekirjoitukset Jarkko Hannunen, puheenjohtaja Päivi Tervo, sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus Olemme tarkastaneet pöytäkirjan ja todenneet sen kokouksen kulkua vastaavaksi
Keminmaassa 12.12.2022

Marjo Nurmi

Risto Rimpisalo

Pöytäkirjan nähtävilläolo Pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä on ilmoitettu kirkkoherranviraston ilmoitustaululla julkaistulla kuulutuksella. Kuulutus oli nähtävänä 29.11.-12.12.2022 virastoaikana klo 9.00–15.00. Pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi kuulutuksen mukaisesti kirkkoherranvirastoon 13.12.2022 lukien.

Todistetaan Keminmaan seurakunnan kirkkoherranvirastossa

Ari Rautakoski, kirkkoherra

Kokouksen asialista

- § 15 Kokouksen avaus ja alkuhartaus
- § 16 Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
- § 17 Työjärjestyksen hyväksyminen
- § 18 Pöytäkirjantarkastajien ja äänenlaskijoiden valitseminen
- § 19 Talousarvio vuodelle 2023 sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2023–2025
- § 20 Lisätalousarvio 2022 investointeihin
- § 21 Muut valtuutettujen esille ottamat asiat ja aloitteet

15

Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Kirkkovaltuuston työjärjestys 3 § Kirkkovaltuuston kokouksen alussa pidetään alkuhartaus

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen, jonka jälkeen kirkkoherra piti alkuhartauden. Puheenjohtaja muisti kukkakimpulla pyöreitä vuosi täyttäneitä Maija-Liisa Ruonavaaraa.

16

Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kirkkovaltuuston työjärjestys 3 § Kirkkovaltuuston kokouksen alussa pidetään alkuhartaus, jonka jälkeen toimitetaan nimenhuuto. Kun nimenhuuto on toimitettu, valtuuston on todettava, onko kokous laillisesti koollekutsuttu ja päätösvaltainen.

KL 7:4 Seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

KJ 8:5, Kirkkovaltuuston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Jos varapuheenjohtajallakin on este, kutsun antaa kirkkoneuvoston puheenjohtaja. Kutsun valtuuston ensimmäiseen kokoukseen antaa kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja kokouksen avaa iältään vanhin valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittu.

Kokoukskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja siihen on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista. Kutsu asialuetteloineen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta.

Kokouksesta on postitettu 1.12.2022 kullekin kirkkovaltuuston ja -neuvoston jäsenelle kirjallinen kutsu asialuetteloineen; asiakirjat ovat olleet seurakunnan ilmoitustaululla 29.11.-12.12.2022

Päätös:

Kirkkovaltuusto totesi yksimielisesti kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

17

Työjärjestyksen hyväksyminen

Kirkkovaltuuston työjärjestys 9 § Asiat otetaan esityslistalle puheenjohtajan määräämään järjestykseen ja käsitellään, jollei valtuusto toisin päättää, esityslistan mukaisessa järjestyksessä. Asioiden käsittelyn pohjana on kirkkoneuvoston ehdotus.

Päätös:

Kirkkovaltuusto hyväksyi yksimielisesti esityslistan työjärjestykseksi.

18

Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valitseminen

Kirkkovaltuuston työjärjestys 4 § Kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan. Valtuusto voi erikseen päättää, että pöytäkirja tai sen osa tarkastetaan heti.

Päätös:

Kirkkovaltuusto valitsi yksimielisesti pöytäkirjantarkastajiksi Marjo Nurmen ja Risto Rimpisaloon. Pöytäkirja tarkastetaan heti kokouksen jälkeen.

19

Talousarvio vuodelle 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023–2025

KN 28.11.2022/96 §

Kirkkojärjestys 15 luku 3 §

Kirkkovaltuuston on hyväksyttävä seurakunnan ja yhteisen kirkkovaltuuston seurakuntayhtymän talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma viimeistään edellisen vuoden joulukuussa.

Taloussääntö 3 §

Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen ja sitovuustasosta päättäminen

Talousarvioon merkitään määrärahat ja tuloarviot bruttoluvuin vähentämättä tuloja menoista tai menoja tuloista. Talousarvion tulee olla tehtäväalueittain verrattavissa edellisen vuoden tilinpäätökseen ja kuluvan vuoden talousarvioon.

Kirkkovaltuusto päättää toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa.

Kirkkovaltuuston hyväksymä talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma julkaistaan seurakunnan verkkosivuilla.

Talouspäällikön viran johtosääntö 4 §

Talouspäällikön tehtävänä on

7. laatia ehdotus talousarvioksi ja veroprosentiksi sekä osallistua toiminta- ja taloussuunnitelman tekemiseen.

Esityslistan liitteenä on toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio 2023.

Talousarvio 2023 on 460 € alijäämäinen. Investointeja talousarvioesityksessä on 240.000 €:n edestä. Investointimääräraha sisältää 150.000 € varauksen metsätalouden hankintaan, mikäli tarjolla on sopivia palstoja seurakunnan nykyisten maiden läheisyydessä. Kirkkoneuvostolla on oikeus päättää metsämaan ostosta määrärahan rajoissa.

Työntekijöillä on ollut mahdollisuus tehdä ehdotuksia talous- ja toimintasuunnitelmaan. Työmuotojen toimintasuunnitelmat ja talousarvioehdotukset on käsitelty vastuuryhmissä. Palkkojen yms. osalta valmistelu on tehty taloustoimistossa. Toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion esittämistavassa on noudatettu soveltuvin osin Kirkkohallituksen 2020 antamia ohjeita. Ehdotus sisältää suunnitelmavuodet 2024–2025, jotka eivät ole sitovia.

Talousarvioon 2023 on varattu 9.158 € jaettavaksi 1.1.2023 lähtien suorituslisinä. Suorituslisä on laskettu 538.707 € peruspalkoista 1,7 %. Suorituslisänä jaettava määräraha sivukuluineen on varattu tehtäväalueelle: Kirkkoneuvosto.

Talouspäällikön esitys:

Kirkkoneuvosto päättää esittää toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion vuodelle 2023 kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi.

Kirkkoneuvosto myös esittää kirkkovaltuustolle, että kirkkoneuvostolle annetaan oikeus päättää metsätalousmaan ostosta talousarvion investointiosaan merkityn määrärahan puitteissa.

Päätös:

Kirkkoneuvosto hyväksyi päätösesityksen.

KV 12.12.2022/19 §

Esityslistan liitteenä on toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio 2023

Päätös:

Kirkkovaltuusto päätti, että maa- ja metsätalouteen lisätään tieto Kallin luonnonsuojelusalueesta.

Kirkkovaltuusto hyväksyi yksimielisesti kirkkoneuvoston esityksen.

20

Lisätalousarvio 2022 investointeihin

KN 28.11.2022/97 §

Investointien toteutuminen 31.10.2022

	Toteuma yhteensä	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio 2022	Toteuma 2022	Yli/ali	T-%
Seurakuntatalon lukitusjärjestelmä	57 634,15	30 916,55	28 000,00	26 717,60	1 282,40	95,4
Vanhan pappilan roskakatos	26 225,28		10 000,00	26 225,28	-16 225,28	262,3
Uuden kirkon peruskorjaus	509 254,06	420 217,79	200 000,00	89 036,27	110 963,73	44,5
Metsämaan hankinta			150 000,00		150 000,00	
Pappilan grillikota	36 247,18		25 000,00	36 247,18	-11 247,18	145,0
Valmarinniemen muistomerkki			20 000,00		20 000,00	
Vainajien säilytystilan peruskorjaus	13 552,89		60 000,00	13 552,89	46 447,11	22,6
	1 452 881,61	1 261 102,39	493 000,00	191 779,22	301 220,78	38,9

Lisämäärärahan tarve pappilan roskakatokseen on 16.500 € ja pappilan grillikotaan 15.000 €. Roskakatos on kokonaisuudessaan jo valmista. Grillikodassa ovat sähkötyöt vielä kesken. Molempien suhteellisten pienten uudisrakennusten rakentaminen tuli suhteellisen kalliiksi. Määrärahat olivat alun perinkin laskettu liian pieniksi. Molemmat ovat kunnolla rakennettu ja kestävästi rakennettu.

Taluspäällikön esitys:

Kirkkoneuvosto päättää esittää lisätalousarvion 2022 investointikohteisiin

2008794 Pappilan grillikota + 15 000 €

2006627 Vanhan pappilan roskakatos + 16 500 €

kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Kirkkoneuvosto hyväksyi päätösesityksen.

KV 12.12.2022/97 §

Päätös:

Kirkkovaltuusto hyväksyi yksimielisesti lisätalousarvion 2022 investointeihin kirkkoneuvoston esityksen mukaisesti.

21

Muut valtuutettujen esille ottamat asiat ja aloitteet

Valtuustolle ei jätetty aloitteita.

Puheenjohtaja kiitti valtuutettuja kuluneesta valtuustokaudesta.

22

Valitusosoitus

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät:

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

1. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
2. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen. Kansalliset kynnyksarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
  - 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
  - 150 000 € (rakennusurakat);
  - 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveystalvet);
  - 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
  - 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).
3. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisu (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö:

Käyntiosoite: Keminmaan seurakunta

Postiosoite: Rantatie 61, 94400 Keminmaa

Sähköposti: keminmaa@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisu on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisu voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisu sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankinta-oikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankinta-oikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

3 VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Virka-aika: klo 8.00 – 16.50

Posti-osoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 19 ja 20

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Kirkollisvalitus alustusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät:

Käyntiosoite: Ojakatu 1, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 85, 90101 Oulu

Telekopio: 08-3110659

Sähköposti: oulu.tuomiokapituli@evl.fi

Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät:

Postiosoite: **PL 210, 00131 Helsinki**

Käyntiosoite: **Eteläranta 8, 00131 Helsinki**

Telekopio: **09 1802 350**

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta- ja yhteystiedot koskevassa kohdassa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettua kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Telekopio: **029 56 43314**

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.